

GRADSKA KNJIŽNICA
ZADAR

**IZVJEŠĆE O RADU
ŽUPANIJSKE MATIČNE RAZVOJNE SLUŽBE
ZA 2025. GODINU**

- NARODNE KNJIŽNICE

siječanj, 2026. godine

1. ZADARSKA ŽUPANIJA – OPĆENITO

- 159.766 stanovnika (<https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>)
- 34 jedinice lokalne samouprave (JLS):
 - a) 6 gradova (Zadar, Benkovac, Biograd n/M, Obrovac, Pag i Nin)
 - b) 28 općina (Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Poveljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji).
- Jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine) značajno se razlikuju prema teritorijalnom obuhvatu i broju stanovnika:
 - svega 8 JLS-a (Grad Biograd na Moru i općine Bibinje, Galovac, Kali, Kukljica, Poveljana, Privlaka i Vir) obuhvaća područje samo jednog naselja, dok sve ostale jedinice obuhvaćaju više naselja. Najveći broj naselja imaju Grad Benkovac (41 naselje) i Općina Gračac (39 naselja), uglavnom usitnjenih i prostorno raspršenih na velikom geografskom području.
 - izuzme li se područje Grada Zadra (70.779 stanovnika), broj stanovnika u ostalim gradovima u rasponu je od 2.705 stanovnika (Grad Nin) do 9.680 stanovnika (Grad Benkovac), a broj stanovnika u općinama kreće se u rasponu od najmanje 593 (Općina Lišane Ostrovičke) do najviše 4.676 stanovnika (Općina Poličnik).

2. NARODNE KNJIŽNICE – MREŽA

Kao i prethodne godine, mrežu narodnih knjižnica činilo je:

- ❖ 11 narodnih knjižnica
 - 4 gradske knjižnice (Gradska knjižnica Zadar, Gradska knjižnica Biograd na Moru, Gradska knjižnica Benkovac, Gradska knjižnica Pag)
 - 6 općinskih knjižnica (Knjižnica „Š. Š. Ivanov“ Kolan, Knjižnica i čitaonica Novigrad, Knjižnica i čitaonica Gračac, Knjižnica Jurja Barakovića Ražanac, Hrvatska knjižnica i čitaonica Sali, Narodna knjižnica Kali)
 - 1 knjižnica u sastavu (Pučko otvoreno učilište Obrovac, Knjižnica i čitaonica)
- 6 ustrojstvenih jedinica
 - 5 knjižničnih ogranaka (Gradska knjižnica Zadar: Ogranak Arbanasi, Ogranak Bili brig, Ogranak Crno, Ogranak Grad, Ogranak Ploča)
 - 1 Bibliobusna služba - 2 pokretne knjižnice (bibliobusa)
- 5 organizacijskih jedinica

- 3 knjižnične stanice (Gradska knjižnica Zadar: *Mala knjižnica Bokanjac*, Gradska knjižnica Zadar - *Mala knjižnica Kožino*, Gradska knjižnica Pag: *Knjižnična stanica Povljana*)
- 2 knjižnična stacionara (Gradska knjižnica Zadar: knjižnični stacionar na otoku Olibu i knjižnični stacionar na otoku Silbi).

U pogledu ispunjavanja zakonske obveze JLS-a za osiguravanje djelatnosti narodne knjižnice stanovnicima općina i gradova, stanje je nepromijenjeno u odnosu na prethodnu godinu. Narodnu knjižnicu na svom području ima 11 JLS-a, 20 JLS-a povjerilo je obavljanje knjižnične djelatnosti ugovorom drugoj narodnoj knjižnici (19 općina/gradova za bibliobusne usluge i 1 općina za knjižničnu stanicu), dok 3 JLS nemaju osigurane knjižnične usluge narodne knjižnice na svom području (Općina Bibinje, Općina Lišane Ostrovičke i Općina Tkon).

Bibliobusi su posjećivali ukupno 24 JLS (4 grada i 20 općina). Među njima, 19 JLS nemaju narodnu knjižnicu, dok je u preostalih 5 JLS-a (Grad Zadar, Grad Benkovac, Grad Obrovac, Općina Gračac i Općina Sali) bibliobus dopuna mjesnoj narodnoj knjižnici. Bibliobusi su u 2025. godini posjećivali ukupno 68 županijskih naselja (78 stajališta u 80 termina). U odnosu na 2024. godinu (69 naselja, 79 stajališta i 81 termin), zabilježena je jedna promjena – gašenje stajališta u mjestu Nadin zbog zatvaranja mjesne područne škole. Time je zatvoreno jedino stajalište u tom mjestu, koje je djelovalo od samih početaka Bibliobusne službe, odnosno od 2006. godine.

U kategoriji JLS-a s više od 3.000 stanovnika, a koje nemaju knjižnicu osnovanu kao ustanovu ili podružnicu narodne knjižnice, spadaju sljedeće općine: Bibinje, Pakoštane, Poličnik, Posedarje, Preko, Sukošan, Sveti Filip i Jakov te Vir. Sve navedene općine, osim Bibinja, imaju ugovorni odnos s Gradskom knjižnicom Zadar radi osiguranja usluga pokretne knjižnice. Trenutno, sve spomenute općine nemaju uvjete, prvenstveno odgovarajući prostor, za osnivanje vlastite knjižnice ili podružnice druge narodne knjižnice na svom području.

3. STRUČNI NADZOR I PRAĆENJE RADA NARODNIH KNJIŽNICA

Rad Županijske matične razvojne službe zadan je i reguliran *Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH, NN 81/21*. Među njezine temeljne poslove spadaju redovito praćenje rada narodnih i školskih knjižnica, proučavanje njihovog stanja i potreba te izvještavanje nadležnih institucija - osnivača knjižnice, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Ministarstva kulture i medija RH te Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih RH.

Županijska matična razvojna služba ove zadatke izvršavala je putem redovite komunikacije s knjižnicama i spomenutim institucijama, preko dostavljenih izvješća i statističkih upitnika, stručnim obilascima i nadzorima te izradom analiza i izvješća. U 2025. godini realizirane su sljedeće aktivnosti:

- prikupljena su izvješća o radu svih narodnih knjižnica za prethodnu godinu i planovi rada za sljedeću godinu;

- obavljen je nadzor unosa i točnosti statističkih podataka u *Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica*, kod uočenih nepravilnosti komuniciralo se s knjižnicama radi ispravka;
- zaključeni su podaci u *Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka* o poslovanju knjižnica u 2024. godini; na temelju objedinjenih podataka priređena je godišnja Analiza poslovanja narodnih knjižnica Zadarske županije;
- s ravnateljima narodnih knjižnica pojedinačno su se razmatrala uočena odstupanja od propisanih standarda poslovanja (prostor, djelatnici, financiranje i dr.);
- knjižnice se poticalo na redovito pročišćavanje fondova u skladu s *Pravilnikom o zaštiti, reviziji u otpisu knjižnične građe, NN 27/23*; održana su pojedinačna savjetovanja o provedbi revizije, pregledana je dokumentacija i napisano očitovanje o reviziji (Knjižnica i čitaonica Novigrad, Knjižnica i čitaonica Gračac) i godišnjem otpisu (Gradska knjižnica Biograd na Moru, Gradska knjižnica Pag);
- surađivalo se s predstavnicima općina/gradova oko različitih pitanja knjižnične djelatnosti: Općine Polača (o uspostavi područne knjižnice), Općine Poveljana (o sanaciji zgrade i osnivanju područne knjižnice), Grada Nina (o osnivanju knjižnice), Grada Paga (o proširenju postojećeg prostora ili preseljenju knjižnice u novi prostor);
- stručni obilazak Gradske knjižnice Pag – knjižnične stanice Poveljana (5. 2. 2025.) radi neposrednog uvida u rad te uspostave djelatnosti narodne knjižnice prema Standardu za narodne knjižnice RH (103/21), odnosno realizaciji *Programske podloga za oblikovanje prostora Područne knjižnice Poveljana*; nakon obilaska sastavljeno je izvješće sa stručnim preporukama i poslano osnivaču; o ovoj temi tijekom godine redovito se komuniciralo s ravnateljicom Gradske knjižnice Pag i načelnikom Općine Poveljana;
- održan je sastanak s ravnateljima narodnih knjižnica Zadarske županije (13. 5. 2025.). Na sastanku je, među ostalim temama, dr. sc. Mate Juric, pročelnik Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru, održao izlaganje *Narodne knjižnice - programi informacijske i medijske pismenosti*. Predstavljeni su primjeri dobre prakse u Grdskoj knjižnici Biograd na Moru (Tihana Jurišić) i Grdskoj knjižnici Pag (Ljiljana Festini), savjetovalo se o oblikovanju prijave programa za natječaje javnih potreba u kulturi (Nada Radman), govorilo se o primjeni Opće uredbe o zaštiti podataka u Grdskoj knjižnici Zadar (Petra Stulić) te o upravo objavljenoj knjizi *Informacijska privatnost u knjižnicama*, autorica Katulić A.; Katulić T. i Hebrang Grgić I. (Doroteja Kamber-Kontić);
- proveden je stručni nadzor nad radom Knjižnice i čitaonice Gračac (5. 11. 2025) i POU Obrovac – Knjižnice i čitaonice (7. 11. 2025.), izvješća s preporukama za stručni rad i razvoj djelatnosti dostavljena su knjižnicama, njihovim osnivačima, Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo pri NSK i Ministarstvu kulture i medija RH;

- izvršeno je više stručno-savjetodavnih sastanaka s predstavnicima Hrvatske knjižnice i čitaonice Sali zbog neprovedenih stručnih preporuka Županijske matične razvojne službe, ponajprije u vezi s obradom knjižnične građe i ažuriranjem podataka u Upisniku knjižnica;
- s GK Biograd na Moru surađivalo se na izradi projektnog prijedloga za uspostavu pokretne knjižnice, projekt je prijavljen u mjesecu prosincu na Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Čitanjem do uključivog društva“;
- kroz godinu su održavana individualna savjetovanja i s predstavnicima drugih knjižnica o različitim temama (razmatralo se stanje u knjižnicama ili obavljanju pojedinih stručnih poslova);
- pratila se realizacija programa otkupa u knjižnicama Zadarske županije;
- priređen je upitnik te su krajem godine prikupljeni podatci o radu svih narodnih knjižnica radi uvida u njihovo aktualno stanje i potrebe, redovitog ažuriranja podataka te planiranja rada ŽMRS-a za sljedeću godinu.

Županijska matična i razvojna služba pratila je rad knjižnica i putem redovite komunikacije s ravnateljima/voditeljima narodnih knjižnica i bila im na usluzi za sva stručna pitanja.

3. 1. Stanje i potrebe knjižnica

Gradska knjižnica Benkovac – knjižnica priređuje brojne programe, ističe se edukacijskim programima za korisnike te izdavačkom djelatnošću. Tijekom 2025. godine Knjižnica je dovršila reviziju fonda, započetu krajem 2024. godine, a prema dostavljenom izvješću pri kraju su poslovi objedinjavanja dokumentacije za slanje na uvid matičnoj knjižnici. U 2025. godini došlo je do kadrovskih promjena. Nakon odlaska knjižničara, u Knjižnici su krajem godine, uz ravnatelja, radila dva djelatnika zaposlena na neodređeno vrijeme (jedan knjižničar i jedan knjižnični tehničar) te dva djelatnika zaposlena na određeno vrijeme (jedan VSS, upisan izvanredni studij knjižničarstva, i jedan SSS, knjižnični tehničar – pripravnik). Zaključno, u odnosu na prethodnu godinu Knjižnica ima jednog knjižničara manje.

Gradska knjižnica Biograd n/M – knjižnica je vrlo aktivna i nudi raznovrsne knjižnične programe. U 2025. godini, između ostaloga, pokrenut je novi književni klub, uveden je besplatan upis za osobe s invaliditetom, projekt *Mladi u fokusu* prijavljen je na *Javni poziv za predlaganje programa koji potiču razvoj publike u kulturi u Republici Hrvatskoj za 2026. godinu*, a na poticaj osnivača pripremljen je projekt uspostave pokretne knjižnice (nabave bibliokombija) te prijavljen na ESF natječaj „Čitanjem do uključivog društva“. Broj zaposlenika nije se mijenjao, u Knjižnici radi šest stručnih djelatnika, uključujući ravnateljicu, od kojih su tri knjižničara, jedan knjiž. suradnik i dva knjiž. tehničara.

Knjižnica i čitaonica Gračac – nakon provedene energetske obnove zgrade (obnova fasade, zamjena sustava grijanja i stolarije) te unutarnjeg opremanja, Knjižnica i čitaonica danas djeluje u obnovljenom i lijepo uređenom prostoru. U 2025. godini provedena je revizija cjelokupnog knjižničkog fonda te dovršeno barkodiranje građe, čime su stvoreni preduvjeti za automatizaciju posudbe. Dovršetkom navedenih stručnih poslova, Knjižnica se može intenzivnije usmjeriti na razvoj korisničkih programa i animaciju korisnika. U Knjižnici rade v. d. ravnatelj (VSS, položen stručni ispit za knjižničarskog suradnika) te jedna knjižnična tehničarka (VSS, položen stručni ispit i upisan dopunski izvanredni studij knjižničarstva).

Gradska knjižnica Pag – knjižnici je nužno osigurati veći prostor, na čemu se u suradnji s osnivačem aktivno radi kroz mogućnosti proširenja postojećeg prostora ili preseljenja u novu zgradu. Unatoč lošim prostornim uvjetima, knjižnica se ističe domišljatim i kvalitetnim programima po kojima je prepoznata i dobro prihvaćena u lokalnoj zajednici. Posebno se ističu aktivnosti u okviru programa *Zavičajna zbirka vam predstavlja*, uključujući vrlo posjećenu izložbu *Moja nana* te inovativne kreativne i edukativne radionice. Zbog značajnog doprinosa kulturi, ravnateljici je u 2025. godini uručena Povelja Grada Paga. U suradnji s Općinom Poveljana provode se aktivnosti na uspostavi područne knjižnice, umjesto postojeće knjižnične stanice. Broj djelatnika u knjižnici ostao je nepromijenjen: uz ravnateljicu rade još dvije osobe na poslovima knjižničnih tehničara (VSS, bez položenog stručnog ispita), premda je došlo do promjene zaposlenika u Knjižničnoj stanici Poveljana.

Općinska knjižnica „Šime Šugar Ivanov“ Kolan – problem nedovoljnog knjižničkog prostora i dalje ostaje neriješen, a za njegovo proširenje ili preseljenje u novu zgradu još ne postoje konkretni planovi. Knjižnica kontinuirano priređuje raznovrsne programe za djecu i odrasle te aktivno surađuje s drugim ustanovama i organizacijama u kulturi, kako bi zajedničkom ponudom programa obogatila kulturni život cijelog otoka Paga. U knjižnici radi jedna osoba ravnateljica/knjižničarka.

Knjižnica i čitaonica Obrovac – nakon stradavanja u poplavi, knjižnica ponovno djeluje u svom prostoru. Prostor je u cijelosti obnovljen te po veličini i opremljenosti udovoljava uvjetima Standarda, osim u dijelu koji se odnosi na osiguravanje pristupa osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti. Knjižnica je nastavila s provedbom svojih redovnih aktivnosti, uključujući programe *Upoznajmo knjižnicu* – organizirane posjete prvašića i predškolaca, edukativne posjete učenika, *Ljetni čitateljski izazov*, *Ljeto u knjižnici*, igraonice, književne susrete i predstavljanje knjiga (*Upoznaj pisca*), obilježavanje Mjeseca hrvatske knjige i važnih blagdana (Uskrs, Božić, Nova godina), *Noć knjige* i druge programe. U Knjižnici su zaposlene dvije osobe: jedna knjiž. tehničarka i ravnateljica/knjižničarka. Budući da je knjižnica ustanova u sastavu,

ravnateljica nije u mogućnosti aktivno obavljati tekuće stručne knjižničarske poslove zbog čega je potrebno zaposliti knjižničara.

Knjižnica Jurja Barakovića Ražanac – knjižnica je aktivna u organiziranju programa za djecu i odrasle, pri čemu je Ljeto u knjižnici njezin istaknuti i dobro prihvaćeni projekt. Redovito sudjeluje i u manifestacijama Zadar čita, Noć knjige te Mjesec hrvatske knjige. Problem obnove knjižnične zgrade nije riješen ni u 2025. godini zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, budući da knjižnica djeluje u zgradi s više suvlasnika. Zgrada zahtijeva cjelovitu obnovu – od stolarije do fasade – kako bi se spriječilo prokišnjavanje i daljnje propadanje. U knjižnici radi dvoje stručnih djelatnika: ravnatelj/knjižničar i knjižnični tehničar.

Hrvatska knjižnica i čitaonica Sali – knjižnica je aktivna u provedbi kulturnih i animacijskih programa za korisnike, međutim zaostaje u obavljanju stručnih poslova inventarizacije i obrade knjižnične građe. ŽMRS je pružila stručnu pomoć i savjetovala knjižnici korake koje je potrebno provesti u postupku sređivanja fonda, uz utvrđene rokove za njihovo izvršavanje, no u 2025. godini, unatoč kontinuiranom poticanju, ti rokovi nisu ispoštovani. Također je utvrđena nužnost ažuriranja podataka u Upisniku knjižnica, na što je ŽMRS u više navrata tijekom godine upozorila knjižnicu. U knjižnici rade dvoje knjižničara, od kojih je jedan na poziciji ravnatelja.

Knjižnica i čitaonica Novigrad – knjižnica redovito sudjeluje u manifestacijama koje promiču knjigu i čitanje, kao što su Zadar čita, Noć knjige, Mjesec hrvatske knjige i dr., priređuje radionice za djecu i odrasle, predavanja, predstavljanja knjiga i izložbe. Prepoznatljiv program knjižnice je Ljeto u knjižnici, u sklopu kojega se tijekom ljetnih mjeseci organiziraju dječje predstave i izložbe u suradnji s TZP Novigradsko more i Etnografskom zbirkom Novigrad. Knjižnica je prepoznata i po svojoj izdavačkoj djelatnosti, u sklopu koje objavljuje tematske kataloge izložbi zavičajnog karaktera, čime doprinosi očuvanju i promicanju lokalne kulturne baštine. U 2025. godini provedena je revizija cjelokupnog knjižničkog fonda. U knjižnici radi jedna osoba ravnateljica/knjižničarka.

Narodna knjižnica Kali – knjižnica redovito priređuje programe za korisnike svih dobni skupina. Posebno se ističe program Ljeto u knjižnici, u okviru kojega se organizira Čitateljski izazov za djecu te provode različite kreativne aktivnosti. U 2025. godini knjižnica je postavila novu mrežnu stranicu (www.nkk.hr) te uvela računalnu posudbu knjižnične građe. U rješavanju problema nedostatnog knjižničkog prostora nije ostvaren nikakav pomak. U knjižnici radi samo jedna osoba – ravnateljica/knjižničarka.

4. RAZVOJ KNJIŽNIČNE MREŽE

U protekloj godini nije bilo osnivanja knjižnica ni knjižničnih podružnica pa je knjižnična mreža ostala nepromijenjena u odnosu na prethodnu godinu. ŽMRS je provodila aktivnosti usmjerene na poboljšanje prostornih uvjeta u postojećim knjižnicama te na daljnji razvoj knjižnične mreže.

Tijekom 2025. godine održani su sastanci s predstavnicima Grada Paga i Općine Poveljana, kao i razgovori s predstavnicima Općine Polača, Grada Nina i Grada Biograda na Moru.

Budući da je Knjižnična stanica Poveljana uspostavljena kao privremeno i prijelazno rješenje do osnivanja područne knjižnice, ŽMRS je početkom godine obišla Knjižničnu stanicu radi uvida u njezin rad te realizaciju uvjeta za provedbu *Programske podloga za oblikovanje prostora Područne knjižnice Poveljana*, od 13. svibnja 2022. Nakon obavljenog uvida, ŽMRS se obratila Općini Poveljana i Gradskoj knjižnici Pag, pri kojoj djeluje Knjižnična stanica, službenim dopisom u kojem su navedeni potrebni koraci i rok od naredne dvije godine, do veljače 2027. godine, za uspostavu područne knjižnice. Time bi Općina Poveljana ispunila svoju zakonsku obvezu osiguranja knjižnične usluge narodne knjižnice sukladno *Standardu za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj* (NN 103/21). Zbog promjene osobe na dužnosti načelnika nakon lokalnih izbora, krajem godine održan je sastanak na ovu temu s novim načelnikom Općine i ravnateljicom GK Pag.

U listopadu 2025. godine održan je sastanak s predstavnicima Grada Paga na temu prostornih problema Gradske knjižnice Pag i odabira novog knjižničnog prostora. Tom je prilikom razmotreno stanje postojećeg knjižničnog prostora koji, sa svojom veličinom od 100 m² i s postojećim sadržajima, ne udovoljava *Standardu za narodne knjižnice*. Prostor je premalen te ne omogućuje kvalitetan raspored knjižnične građe i usluga; police su pretrpane, a uvjeti rada i boravka korisnika nisu zadovoljavajući. Gradonačelnik je podržao inicijativu za rješavanje navedenih prostornih problema. Na sastanku su razmatrani potencijalni alternativni prostori, pri čemu je utvrđeno da sve razmatrane opcije zahtijevaju određenu razinu investicije. Dogovoreno je da će Grad Pag tijekom tekuće godine izraditi projektnu dokumentaciju za prostor koji bude odabran. Nastavak aktivnosti i daljnji koraci dogovoren su za početak tekuće godine.

Slijedom informacije objavljene na lokalnom portalu o izgradnji zgrade budućega kulturnog centra, predstavnicima Općine Polače predloženo je da se dio prostora namijeni knjižničnoj djelatnosti. Prema mišljenju ŽMRS-a, najprimjereniji organizacijski oblik bio bi uspostava podružnica biogradske knjižnice, što su podržali GK Biograd i njezin osnivač. Međutim, nakon inicijalnog razgovora Općina Polača nije iskazala ozbiljnu namjeru za realizaciju navedenog prijedloga.

ŽMRS je predstavnicima Grada Nina predstavila zakonske propise vezane uz uspostavu knjižnične djelatnosti narodne knjižnice. Nakon razmatranja potencijalnih objekata koji bi se mogli namijeniti knjižnici, utvrđeno je da trenutačno ne postoji prostor koji bi imao potencijal zadovoljiti

odredbe Standarda. Sličan problem prisutan je i u drugim jedinicama lokalne samouprave koje na svom području nemaju knjižnicu.

Najznačajniji pomak prema razvoju knjižnične mreže predstavlja prijava GK Biograd n/M na ESF natječaj „Čitanjem do uključivog društva“ s projektom uspostave pokretne knjižnice, odnosno nabave bibliokombija. ŽMRS je surađivala s GK Biograd n/M na izradi projektnog prijedloga „Knjige na kotačima“ i dala je Suglasnost za uspostavu pokretne knjižnice.

Uspostavom pokretne knjižnice na biogradskom području stvorili bi se uvjeti za daljnji razvoj knjižničnih usluga u Zadarskoj županiji. Osim na području Grada Biograda n/M, pokretna knjižnica pružala bi usluge i u naseljima susjednih općina Polača i Pakoštane te na otoku Pašmanu. Time bi se ujedno omogućilo zadarskoj Bibliobusnoj službi uspostavljanje usluge u pojedinim naseljima zapadnog dijela Županije u kojima to do sada nije bilo moguće.

5. STRUČNO-SAVJETODAVNA POMOĆ KNJIŽNICAMA

Tijekom godine ŽMRS je, u suradnji s ostalim stručnim službama Gradske knjižnice Zadar, redovito pružala stručnu i savjetodavnu podršku narodnim knjižnicama. Poticalo ih se na provedbu revizije i godišnjih otpisa prema rokovima iz *Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe*, NN 27/23. U 2025. g. izvršeno je više individualnih savjetovanja o provedbi ovih postupaka u programu Crolist i pripremi dokumentacije (Knjižnica i čitaonica Obrovac, Knjižnica i čitaonica Gračac, Knjižnica i čitaonica Novigrad, Gradska knjižnica Biograd m/M, Gradska knjižnica Benkovac).

Koordinatorica knjižničkog programa Crolist u Gradskoj knjižnici Zadar početkom godine educirala je novu djelatnicu Knjižnice i čitaonice Gračac za preuzimanje bibliografskih zapisa i barkodiranje, a krajem godine uspostavljena je korisničke baza i održana edukacija za rad u modulu posudbe.

Tijekom godine obavljeno je više savjetodavnih aktivnosti s Hrvatskom knjižnicom i čitaonicom Sali gdje se istovremeno provode reinventarizacija i pročišćavanje fonda, uspostava javno dostupnog kataloga i priprema građe za posudbu.

Kroz godinu je obavljeno više pojedinačnih savjetovanja i o drugim temama: *Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka*, upisu izmjena podataka u Upisniku knjižnica, o stručnim ispitima, uređenju i opremanju knjižničnih prostora i dr.

ŽMRS je posredovala u komunikaciji između MKM-a i Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo s narodnim knjižnicama, obavještavala knjižničare o svim bitnim novostima u struci, prosljeđivala im razne upitnike i obavijesti o stručnim skupovima, poticala ih na sudjelovanje u knjižničnim manifestacijama i dr.

5. 1. Informatizacija i povezivanje u jedinstveni knjižnično-informacijski sustav (umrežavanje knjižnica)

Sve narodne knjižnice umrežene su u jedinstveni *Skupni katalog knjižnica Zadarske županije* i imaju javno dostupan katalog, osim knjižnice u Salima koja je u procesu preuzimanja bibliografskih zapisa i fond joj je tek djelomično vidljiv u online katalogu. Uz spomenutu knjižnicu, računalnu posudbu nema još samo knjižnica u Obrovcu koja aktivno radi na barkodiranju primjeraka kako bi to ostvarila do kraja tekuće godine.

Gradska knjižnica Zadar pruža narodnim knjižnicama svu potrebnu stručnu i tehničku podršku i na usluzi im je u svim fazama informatizacije knjižničkog poslovanja (formiranje e-kataloga, barkodiranje građe i formiranje korisničke baze), a ŽMRS je posrednik u realizaciji aktivnosti s narodnim knjižnicama.

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA

U suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu - Centrom za stalno stručno usavršavanje knjižničara, ŽMRS je u 2025. g. organizirala sljedeće tečajeve:

1. *Krizno komuniciranje u knjižnicama*, mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjiž. savjetnica i Janja Maras, viša knjižničarka, 21. 5. 2025.
2. *Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama*, dr. sc. Marina Vinaj, knjiž. savjetnica i dr. sc. Tamara Štefanac, viša arhivistica i kustosica, 1. 10. 2025.
3. *Metodologija anketnog istraživanja*, dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica, 12. 11. 2025.
4. *ERASMUS + za narodne knjižnice – prilike u obrazovanju odraslih*, predstavljanje programa, Janja Maras, viša knjižničarka, 17. 9. 2025. (org. Gradska knjižnica Zadar i Janja Maras, Erasmus+ ambasadorica)

Troškovi tečajeva podmireni su sredstvima Centra za stalno stručno usavršavanje i sredstvima Ministarstva kulture i medija namijenjenih za programsku djelatnost ŽMRS-a. Polaznici ovog stručnog programa bili su školski i narodni knjižničari. Svi polaznici oslobođeni su plaćanja kotizacije i dobili su potvrde o sudjelovanju.

ŽMRS je knjižničare redovito informirala te ih poticala na praćenje dodatnih webinarâ Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU), kao i na sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji drugih organizatora (HKD-a, NSK i dr.).

6.1. Stručno usavršavanje voditelja ŽMRS-a, održana izlaganja i objavljeni radovi

Uz programe navedene u prethodnom poglavlju, voditeljica ŽMRS-a sudjelovala je i na sljedećim stručnim skupovima:

- 7. stručnom skupu *Ostvarimo potencijale knjižnica: Kako do uspješnijeg obrazovanja osoba s teškoćama čitanja*, webinar, 15. 5. 2025.
- Školske zelene knjižnice, Dragica Pršo, stručna suradnica savjetnica, CSSU webinar, 4. 6. 2025.

- *Školski knjižničar u pokretu: Raznoliki pristupi poticanju čitanja i edukaciji*, stručni skup Županijsko stručno vijeće stručnih suradnika knjižničara Zadarske županije, Bibinje, 24. 6. 2025.
- *Čitanjem do uključivog društva*, online informativna radionica u sklopu *Poziva na dostavu projektnih prijedloga*, 12. 9. 2025.
- *Narodne knjižnice u digitalnom svijetu*, 15. savjetovanje za narodne knjižnice u RH – s međunarodnim sudjelovanjem, Vinkovci 8. do 11. 10. 2025.
- Okrugli stol *Utjecaj suvremenih knjižničnih prostora na poticanje čitanja*, Zadar, 27. 10. 2025.
- *Umjetna inteligencija - praktična primjena i etički izazovi u obrazovanju*, Županijsko stručno vijeće stručnih suradnika knjižničara Zadarske županije, Bibinje, 24. 11. 2025.
- *15 po 15: cijela Hrvatska čita djeci*, online predstavljanju kampanje (webinar) u sklopu *Nacionalnog programa poticanje čitanja od najranije dobi Rođeni za čitanje*, 10. 12. 2025.

Kao članica Radne skupine Hrvatskoga knjižničkog vijeća, sudjelovala je u izradi *Dopunjenog izdanja Programa razvoja pokretnih knjižnica u RH* (2025). Dostupno na (<https://min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/2025%20Dokumenti/PROGRAM%20razvoja%20mre%C5%BEE%20pokretnih%20knji%C5%BEenica%202025%20OBJAVA.pdf>).

Zajedno s Dunjom Marijom Gabriel priredila je izlaganje pod naslovom *Praćenje i vrednovanje Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj* za 17. hrvatsku konferenciju o pokretnim knjižnicama i festival bibliobusa – s međunarodnim sudjelovanjem, Virovitica, 5. i 6. lipnja 2025. godine.

Napisala je dva stručna/znanstvena članka u koautorstvu:

- Radman, N. i Žentil-Barić, Ž. (2025). Srednjoškolci i knjižnica : istraživanje o korisničkim navikama mladih. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 68 (1): str.255-275. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.68.1.1420>
- Bužleta, N., Črnjar, Lj. i Radman, N. (2025). Uspješnost narodnih knjižnica u posredovanju javnim informacijama: istraživanje na primjeru županijskih narodnih knjižnica. U: Bužleta, N. et al. (ur.) *Digitalna transformacija službenih publikacija i državnih informacija u izgradnji digitalnog društva: zbornik radova s 3. međunarodnog stručnog skupa* (str. 56 -73). Pula: Gradska knjižnica i čitaonica Pula.

7. SURADNJA I OSTALI POSLOVI

Županijska matična razvojna služba redovito surađuje s Ministarstvom kulture i medija, NSK - Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo, NSK - Centrom za stalno stručno usavršavanja knjižničara, zatim s drugim županijskim matičnim narodnim knjižnicama u RH, s knjižnicama u Zadarskoj županiji, s osnivačima narodnih i školskih knjižnica te sa školama.

Voditeljica Županijske matične razvojne službe član je Hrvatskoga knjižničnog vijeća Ministarstva kulture i medija RH, Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi, HKD - Komisije za pokretne knjižnice i Društva knjižničara Zadar. U radu svih navedenih tijela sudjelovala je na sastancima i u elektroničkim raspravama koje su se tijekom godine odvijale.

U Gradskoj knjižnici Zadar, voditeljica Županijske matične razvojne službe član je *Povjerenstva za izbor najkorisnika*. Povremeno je radila u Studijskoj čitaonici.

Voditeljica Županijske matične razvojne službe:

Nada Radman, viši knjiž.

Ur. broj: 112/26

Zadar, 29. siječnja 2026. godine